

Szerkesztőség

Arad, Asev-palota

Kiadóhivatal

Szül. Regele Ferdinánd
(József főherceg-ut.)

Aradi Nyomda Vállalat

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Arad, Asev-palota
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 480 Lel.

Fél évre ... 240 Lel.

Negyed évre ... 120 Lel.

Hávoata ... 40 Lel.

Hirdetések díjazása szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára: 2 Lel, vasárnap

1 Lel. Borsoskőben 50 banival

übe.

Zsombolya.

A román és jugoszláv diplomáciát ma az új román-jugoszláv határ kérdése izgatja a legjobban. A határkilgázítás nemcsak abból áll, hogy Zsombolya, ez a fejlődő gazdag, iparilag jelentékeny város Romániához kerül és a jugoszláv királyság birtokállománya Módossal és Párdánnyal gazdagozik. Itt több mint ötvenezer egyszisztenciáról van szó.

A jugoszláv sajtó érdekesen kommentálja a határrendezést, illetve a birtok és városvesztést. A legtöbb szerb lap ezt a tényt nem könnyűvel el a jugoszláv diplomácia sikerének és többé-kevésbéles hangon támadják emiatt a belgrádi kormányt. Érdekes kimutatni, hogy mit nyer Románia az új területekkel:

A román állam megkapja a közel 15.000 lakosu Zsombolya nagyközséget, amely jelentős ipari centrum, és amelynek ipari és mezőgazdasági produktumai már békében az országhatárokon túl ismertek voltak. Zsombolyán a következő nagyobb ipartelepeket kapja Románia. A Bohn-féle téglagyárat, egyike mai Szerbia legmodernebb üzemének. Egész éven át 1000-1200 munkással dolgozik. A Treisz-féle téglagyárat, amelynek 300-400 munkása van. Az Unio kalapgyár rt., amely 250-300 munkással dolgozik. A Decker kalapgyárat, három nagy gézinalmot, köztük az egyik jelentékeny exportimalom, egy cipőgyárat, egy gomb és fésűgyárat.

Zsombolyán kívül Torontálban még hat község jut Romániának. Ezek a falvak: Kiskomlós, Horvátécsa, Csene, Ujvár, Öregfalu, Amásfalva. Ezek mind virágzó községek 1000-3000 jobbára német, magyar és csak kis részben szerb és román lakossággal. A két per lakosu Tamásfalva községnek fele magyar és a másik fele német. Az új határvonal valószínűleg megosztja a községet és az egyik fele megmarad Jugoszláviának fele magyar és másik fele jut. Elvész ezenkívül Jugoszlávia számára néhány román-lakta kis község Versec környékén s a lakott dunai szigetek: Adakalé, Moldova stb.

Ezzel szemben Jugoszlávia a következő helyiségeket kapja Romániától: Módost, Párdányt és Kikinda határában 320 hold földet. Módosnak majdnem 5000, Párdánynak 3500 lakosa van, mind a két községben a németek vannak többségben, rajtuk kívül szerbek, magyarok és bolgárok alkotják a lakosságot. Román egyik faluban sincs néhány tisztviselőn kívül.

Románia tizennégyszer akkora területet kap, mint amennyit

szomszédjának átenged. Érdekes, hogy abban a hét községben, amit a békeszerződés Romániának ítelt oda és amelynek az átadásáról már két éve tudnak, nem ujoncoztak, az adókat ellenben fokozottabb mértékben hajtották be. Evakuálás címén mindkét állam átadásra ítelt községeiből már most elviszik az értékeket és az összes hivatalos iratokat. Az új határ, amely már végleges határnak számít, sok különleges helyzetet fog eredményezni. Például az Aranka-Bega-Temes ármentesítő társulat igazgatósága Romániában lesz, a szivattyúk pedig Jugoszláviában. A módos-zsombolyai vasut, amely hat község elterülő ere, a jövőben nem közlekedhet, pedig a határrendezés bárisa ez a vasut volt. A vonat első állomása Klári község már szerb területen van. — ha közlekedik is majd ez a vonat — jön határvizsgálat, vám s más egyéb gyönyörűség. Klári határában a vonat levegőben lógó vonat. Mind egy tíz kilométernyi területen jugoszláv területen halad, de Klárinak jugoszláv vasutak egyetlen állomásával sem lesz kapcsolata, nemcsak az előtte való állomás román, hanem a közvetlen utána következő Kécsa is. Kécsától Jánosföldig román területen halad a vonat, ahól újból jugoszláv területre tér át.

Ha valaki a jugoszláviai Klári

A német császári udvarnál.

(Az udvari marsall érdekes feljegyzése.)

(Berlín.) Még tart a betűszédők sztrájkja, de a német közönség fásult közömbössége nem igen nélkülözi, még ezekben az izgalmas időkben sem a megszűnt hírszolgálatot. A kispolgárság attogy is régen elszokott már a méregdrága újságtól (már 70 milliárdba kerül egy szám), a munkások a így tehát a sztrájk alatt is olvasgatják a „Vorwärts“-et, — dollárkurzust lapok nélkül is tudja pontosan még a legkisebb iskolásgyerek is, a többi nem fontos... Ki törődik itt ma egyébbel, mint a közvetlen környezetével.

A külföldi lapokból kerül csak ki, mennyire izgatja az antant-közvéleményt az extrónörökös hazakerkezése és az exosászár hasonló szándékai felől érkező, ellenőrzhetetlen híresztelések. A külföldi felháborodott kommentárokon itt alighanem csodálkoznak: mitől

Kindaról vonaton akar eljutni a jugoszláv Párúnyba (mint a kettő ugyanazon megye területén fekszik) Szent Hubertnál elhagyja a jugoszláv határt, Zsombolyánál belép Romániába, Zsombolya után elhagyja Romániát, Klárinál

belép Jugoszláviába, tíz perc múlva elhagyja Jugoszláviát s újra Romániában utazik, félóra múlva elhagyja Romániát s újra belép Jugoszláviába. Nyolcszori határ és vámvizsgálat után végre helyben van.

Bratlanu Vintilla és Lupu szóbarca.

(Lupu vizstavonia a sértéseket. — A kamara ülése.)

Bucurestből jelentik: A kamara tegnapi ülését Joneacu alelnök nyitotta meg. A miniszterek közül Bratlanu Vintilla, Marzescu, Tancrad Constantinescu, Anghelescu és Lepdatu miniszterek voltak jelen. Napirend előtt felszólalt Moldovan Valer nemzeti párti képviselő, aki a hadi kárpótlások megítéléséből keletkezett erdélyi sértelmeket ismertette. Bratlanu Vintilla válaszában kijelentette, hogy a megalakuló hadi kárpótlások bizottsága minden kérelmet külön megvizsgál és az összes fontos kivánásokat teljesíteni fogja.

Draghiciu a szilistrial választást visszaélések miatt támadta a kormányt. Kijelentette, hogy a itaóságok nem akarják elfogadni az ellenzéki Berbeciaru jelölését. Dan Sever az erdélyi kisajátítási mun-

kialakoz alkalmával tapasztalt szabálytalanságokat ismertette. Párdos a Casa Centrala visszaéléseiről beszélt. Kérte az erre vonatkozó iratok beterjesztését. Ezután az állami bányákban alkalmazott munkások memorandumát nyújtotta át, amelyben elírják nyomorúságos helyzetüket. Kérte az iparügyi minisztert, hogy fizetésüket a létminimumra emelje fel.

Pan Halpa kéri a Kormányt, hogy terjesszék be a háborus bűnösökre vonatkozó amnesztia javaslatot. Mirto a diákagitációkról beszélt, rámutatott arra, hogy a kormány nem teljesíti a diákság reális gazdasági követeléseit. Az iskolák segélyezése tekintetében a pénzügyminiszter nagyon fukarnak mutatkozott. Ha jutnak milliók a közvetítésekre, jussanak

tart az antant? Hiszen itt mindenki tisztában van azzal, hogy Vilmos császárnak ma Németországban nem akad egyetlen szül híve sem, még a leglelkesebb monarchista körökben sem. Szökésével és főképpen házasságával elhagyta vezetőszerepét végérvényesen, sőt a dinasztia-hil németek egyenesen attól tartanak, hogy jelenlétével ártana az ügynek. Legfeljebb azt találgatják máris, mi célja lehet a jelenlegi kormánynak a trónörökös és — esetleg — a császár hazaengedéseivel? Van-e ebben a tényben is a Stresemann-kormány visszavonulást-fedező harcát látják: a törekvést, hogy kezéből kisiklott hatalmat ne engedje szélsőbal felé átcsuszni, hanem inkább a nacionalistákra hagyja áldatlan örökséget; erre vall a kormány ujonnan kinevezett tagjának kimondottan nacionalista volta, erre a bajor puccos likvidálásának sajtóságos módja: a benne nem bűnös szocialista sajtó beállítás és ezzel szemben a lipcei börtönből meg-

szokott és most bukáláshoz előkészült Erhardt nagyszájú fellépésének megtűrése.

Elesen világítja meg azt, amit még Vilmos császártól remélhet a német birodalom, volt udvari marsallának, gróf Zedlitz-Tirützschennek most megjelent könyve: „Tízévkét év a német császári udvarnál”, amelyben ma lapozgattam igazán élvezetes olvasmány; nevettem — több volna minden Sere-nassimus-vicccgyűjteménynél, ha nem fájdtanám az olvasó szívét a tudat, hogy ez a tragikumában is komikus beteg agyvelő kormányzózt milliókat és vitte bele a világot a történelmi legrettenesebb katasztrófájába. A, césári háború minden mozzanata előttünk nőve ki magát tarthatatlan örületté, de mellette, körülötte ott találjuk a magyarzó és enyhítő körülményeket is: a leirhatatlanul hízékködő környezetet, — az udvari papokat, akik vasárnapi prédikációkial szemérmetlenebbül tömjénezik a császárt Istennél is, — az örnygyot, aki addig-addig csókol ke-

százezrek az iskolákra is. Ezután az ellenzék hatalmas óvációja közben emelkedett szólásza *Michalache*.

— Beteg vagyok — mondotta — de eljöttem, hogy elmondjam azt, mi a szívemen fekszik. A trónbeszéd hangoztatta, hogy a földosztási munkálatok Besszarabiában és a regátban befejezést nyertek. Ez nem áll. Hivatkozott arra, hogy pár nap előtt a legfelsőbb agrár bizottság, amelynek tagjai a legképzettebb birákból állanak, megállapította, hogy a Besszarabiai lakosság elégedetlen a földosztással. A Besszarabiai lakosság így értelmű memorandumot adott át a bizottságnak. Feltétlenül szükségesnek tartja a földosztási munkálatok revízióját úgy Besszarabiában mint a regátban. A legfelsőbb agrár bizottság előtt 71.354 felekezés fekszik. A földosztási munkálatoknál tapasztalt visszaélésekből kifolyólag 551 tisztviselőt függesztettek fel. Majd a nap-nap után ismétlődő és szaporodó különböző visszaélésekről beszélt. Mindezekért Bratianu Vintilla-t teszi felelőssé, mert nem állapította meg törvényszerűleg a fizetések módját. Szemére veti a pénzügyminiszternek, hogy a rekvizitációkért és a jóvátetelekért járó összegeket nem fizeti ki.

Bratianu Vintilla pénzügyminiszter: Honnan és milyen alapból?

Michalache: Ahonnan meggazdagodtak a hadimilliomosok, a közvetítők és a bönök konszolidálói.

Bratianu Vintilla: Téved *Michalache* ur. Téves abban is, hogy mi nyolcszáz milliót fizettünk közvetítésekért.

zet az uralkodónak, amíg szárnysegédévé nevezi ki... Az udvari drámairól, aki a színpadon dicsőíti a császár nagyságát, az udvari embereket, akik emelkedve szidják ezt a szemérmetlen hazugot, de öt perccel később, a császár legmagasabb elragadtatásának határára, versenyt dicsérik a költőt, de aggódva kerülik azoknak a pillantását, akik előtt az imént szidták a „költő“ műveit...

És látjuk a császárt, amint tengernagyiformát ölt, mert — a „*Bolygó hollandi*“ előadásához készül az Operába és a szertartásmestert, aki feltűnően zöld nyakkendővel sétál az uccán, mert a felség aznap vadászni ment. Nem érthető-e ilyen körülmények között, ha a zavaros agy elveszti mértékét és nem képes arra, hogy cselekedeteit ellenőrizze? Ha ezek után a császár sértésnek veszi, hogy az udvari orvos „kis náthát“ állapít meg nála és büszkén felegyenesedve azt válaszolja: „Nem, nagy náthám van, mert nálam minden csak nagy lehet“.

A magából kiáradó kegyet kü-

Lupu dr. tettétt csodálkozás-sal kérdezi: Mi van azzal a közvetítési díjjal? Miféle közvetítési díjról van szó?

Bratianu Vintilla: Arról a közvetítési díjról, amelyet ön vágott zsebre.

Lupu ezután sértő szavakkal támadta *Bratianu*-t. A kamara

Csodálatos temetés az angol égalatt

(*Bonnar Law* utolsó útja. — A magános urna a westminsteri apátság kriptájában.)

(*London levelezőnkől*.) Az ólomszürke ég alatt, a hidegen ödöngő ködben egyszerű menet haladt a westminsteri apátság temploma felé, melynek élén hat óriás tenetű katonai hatalmas koporsót vitt a vállán. Bonar Lawot vitték örök nyughelyére, Anglia nagy pantheonjába. Bonar Lawot, a legszerényebb, legalkább méltóságu államférfit. A menet a presbiteriánus egyházból jött, mely egyszerű gyászszertartás után átadta hű fiát az anglikánus egyháznak, melynek templomában díszsír hely, várta a miniszterelnök hamvait. Angliában, hol a vallások határai csaknem észrevétlenül olvadnak fel egymásba, senki sem lepődött meg rajta, mikor a hatalmas koporsót a westminsteri apátság templomában a főoltár elé helyezték s megkezdődött a második gyászszertartás.

Csodálkozva néztem a hatalmas koporsót, mert tudtam, hogy Bonar Law holttestét családja kivánságára elhamvasztották, csakhamar rájöttem azonban arra, hogy a koporsó csak azt jelenti, hogy a mai társadalom, mely sem

mindkét oldalán óriási zaj támadt, úgy, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Az ülés utáni megnyitása után, *Lupu* vissza vonta a sértéseket, azzal az indokolással, hogy a felirati vitában feltétlenül részt akar venni, ezért nem teheti ki magát annak, hogy a kamarából kizárják.

mi újítástól nem riad vissza, még nem találta meg stílusát az újítások idegenszerűségével szemben. A gyászszertartás végén ugyanis egy parányi szekrényt vettek ki a koporsóból, melyben a halott elégetett tetemének hamvait rejtő urna volt. E szekrényt egy gyermek is elbírta volna s vihette volna a gyászmenetben, azonban a tradíciónak a szívekben gyökeres ereje mégis hat szalmaszálát vezényelt ki a temetés komor ábráját szimbolizáló koporsóval, mely azonban az oltár előtt maradt s a templom hatalmas kőcsoportjai alá csupán a hamvakat rejtő urna került.

Lenne, a visszhangos kriptá mélyén áll Bonar Law urnája, az angol nemzet halottainak koporsói között. Elmúlt korok, elmúlt századok fantoma magasul ki a szankofágok erdejéből, mely koroknak erkölcei még más mértékkel mérték a nemzeti nagyság pantheon fokát. Különösen a 17. és 18. században az azóta rég elfelejtett udvaroncok, jelentéktelen költők és az utókor számára névtelenné vált emberek egész seregét temet

ló behajtását, hóval való érélyes ledörgölését. Egy tekintélyes öreg gróft vadászat alkalmával fennhangon a következő szeretetreméltó szavakkal köszöntött az uralkodó: „Na, maga vén disznó, hát magát is meghívták ide?“

De a fentemlített derűs és leereszkedő hátbavágások és vállonütések némi szadisztikus mellékízt kapnak az emlékezések során: gróf Zedlitz-Trützschler feljegyzi, hogy a császár az ifjú száz-köburgi herceget esténként a könyvtárszobában, egyszer egyenesen menyasszonyának és jövőbeli apósának-anyósának jelenlétében tréfa ürügye alatt, tehetetlenségében gyönyörködve, a szó szoros értelmében össze-vissza verte és csipte annyira, hogy a szegény fiatal herceg alig bírta könnyeit visszafojtani.

Elképedt kamulással teszi le kezéből a könyvet az olvasó: és ez az agy kormányozta valaha Európa sorsát. Lehetséges-e, hogy valaha még komolyan kelljen vele foglalkoznia, számot kelljen létezésével vetnie Európa történelmének?

Vészi Margit.

ték el a kriptában, úgy hogy az emiatt most már szinte teljesen megtelt. Az apátság dékánja a temetés után közölte is az illetékes tényezőkkel, hogy ezenül az apátság templomában csak abban az esetben utallhat ki díszsír helyet, — ez az apátság egyedüli joga — ha a halott tetemét elhamvasztják és csak az urnáját helyezik el a kriptában, mert abba több koporsó már alig fér. Anglia jövőbeli nagy halottai már csak tenyérnyi sírhelyhez juthatnak, a westminsteri apátsági templom kriptájában.

Különös érzésekkel mentem ki felé a templom gyönyörű gótivél alatt, melyeknek gyönyörű vonalait minduntalan megtöri, elveszejt a falak mentén feltörő síremlék és szobrok serege...

Huszonyolcezer kiránduló.

(Huszonyolcezer óceánjáró futott be egy nap alatt két amerikai kikötőbe.)

Newyorkból jelentik: Mostanában túl sok hajó érkezik a newyorki kikötőbe. Uszó emeletek, a nyakban több ember lakik, mint egy-egy kis városban. A seregesen betűtő óceánjáró máskor sem különösség a newyorki kikötőben, de a hajók egyrésze, amik mostanában érkeznek Amerika elé, még is föltűnnek a jellegükkel, rakománnyal. Amerikai jelentést olvasunk arról, hogy november 15-én nagyon sok bevándorló érkezett Ellis Island partjához. Huszonkét óceánjáró jelent meg a newyorki és egy másik amerikai kikötőben, 28.000 embert hoztak egy nap alatt és ezek mind idegenek, akik bebocsátást kérték a dolláros paradicsomba. Ezt a tempót az amerikaiak is sokáig és azonnal meg is állapították, hogy ezzel az egy napi tömeggel több ország kiérdemelte az évi kvótáját. A 28 ezer bevándorló ugyanannyi kivándorlót is jelent, vagyis azt a emberfaját, amely nem leli hóját a hazában, de a kényerét sem és a kápráz. Amerika felől csillag, ahol dolgozni talán még lehet és érdemes. Huszonkét gőzös hajó, ha páncéllal építették is, hogyan is bírta el a súlyos tragédiát, a nehéz szomorúságokat és a még egyszer kigyulladó mérhetetlen reménységeket, amiket magával vitt... A bevándorlók főként a legyőzött országokból érkeztek, de voltak jócskán az olyan győztes országokból is mint Anglia, Görögország, Lengyelország. A magasra kitűzőtt hívogató csillag: a dollár, de milyen véres az ára. Az éjszakás bányák, a pörkölő hámorok, már várják a szaporodó zsákmányait. Nem olyan közömbös jelenség a huszonkét óceánjárónak föltűnése Amerika előtt — a lezülött Európa flottatörmelése ez.

Nem sikerül megoldani a német kormányválságot.

(Albert is visszadta megbízatását. — Senki sem akar miniszteri tárcát vállalni. — Mi történik a Rajna-vidéken? — Münchenben a nacionalisták a pápát gyalázták. — Mozgolódnak a kommunisták.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) Amint az előrelátható volt, Albert volt miniszter kormányalakítási kísérlete is kudarccal járt. A polgári pártok hallani sem akarnak Albertről, különösen azután nem, hogy a szociálistáknak különböző engedményeket helyezett kilátásba. A polgári pártok blokkba tömörültek és erőteljesen foglalták állást Jarres kancellársága mellett. Ebert elnök nem hajlandó honorálni a polgári pártok kívánságát és Kardorff és Albert után most Marx centrumpárti vezér neve került újabb forgalomba. A kaotikus helyzetből egyelőre nagyon nehéz kivezetőt találni. A német kormányválság legújabb fázisairól alábbi távirataink tudósítanak:

Albert missziója is sikertelen.

Berlinből táviratozzák: A német kormányválság még mindig nem nyert megoldást és a jelek után ítélve Albert kísérlet is eredménytelenül maradnak. Bécsi híradások szerint Albert jelölését a német sajtó hivósen, egy része pedig elutasítóan fogadja. A legkevésbé elutasító Alberttel szemben a szociáldemokratapárt, a melynek Albert megígérte, hogy a kivételes katonai állapotot kivételes polgári állapotra változtatja át. A szociálista Vorwärts ennek dacára is Albert jelölését meglehetősen kifáztalanul tartja. Ujabbán Marx a centrumpárt vezére került kombinációba és hír szerint az ő kormányában Stresemann vállalná a külügyminiszteri tárcát.

Berlinből táviratozzák: Albertnek a kormányalakításra vonatkozó fáradozásai mellett törekvések irányulnak arra is, hogy polgári blokkot teremtsenek Jarres kancellárságával. A centrum a blokkba való belépés előfeltételül kikötötte, hogy a válságot alkotmányosan oldják meg. A versaillesi békeszerződést a történetek dacára sem tekintik széttepcinek és az abból Németországra származó jogokat nem adják fel. A porosz koalíció megváltoztatása azonban kimarad a tétből.

Berlinből táviratozzák: Albert kormányalakító kísérletét mindenki meggyűlöltnek tekintik. Va mindegyik ma visszadja megbízatását. Minden politikus, akivel Albert tegnap megpróbálkozott, kivétel nélkül visszautasította a felajánlott tárcát. A polgári pártok ugynevezett polgári blokkot alakítottak, amelyhez a bajor néppárt is csatlakozik. A polgári pártoknak még ma sikerült összeállítani egy kormánylistát és így Jarres, a polgári kancellárfavoritja már kész miniszteri névsorral léphet a birodalmi elnök elé. A polgári blokk kiküldöttel tegnap felkeresték Ebert elnököt, hogy jelentést tegyenek az új alakulásról és Jarrest ajánlják a kancellári tisztségre. Az elnök a kiküldöttséget nem fogadta, ami a polgári pártok körében rossz hatást tett.

A Rajna terület sorsa.

Párisból táviratozzák: A jóvá

tételi bizottság csütörtöki ülésén tárgyalja Németország előterjesztését a szakértői bizottságra vonatkozólag és a német nagyipar ügyében kötött düsseldorfi megállapodásokat. A Quai d'Orsajn hangsúlyozzák, hogy való mennyi német szolgáltatást lefoglaltak és a lefoglalt termékeket is Németország jóvátételi számlája javára irták.

Berlinből táviratozzák: Erckelenz képviselő egy Elberfeldben mondott beszédében kijelentette, hogy Tirardnak, a megszállott német területek főbiztosának füzőzárulásával az érdekeltek olyan tervezetben állapodtak meg, hogy a megszállott területeket egy közigazgatási területbe foglalják össze. Az új közigazgatási terület határainak megállapításánál nem veszik tekintetbe a mostani ország és tartományi határokat. Az új állam élére egy 2—5 tagból álló direktorium kerülne. A direktorium a mostani rajnatartománybeli kényszerhelyzetben képviselőné a német birodalom és az új területen levő országok szuverenitását.

A müncheni érsek elléli a nacionalistákat.

Münchenből táviratozzák: Faulhaber bíbornok a müncheni puccsról az Andrástemplom felszentelésének ünnepélyén beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy München felett még soliasem özönlött át olyan házugságáradat, mint most. Még a bajorországi tanácskormány uralmának idején sem viselkedtek úgy, mint a legutóbbi időkben a szélső jobboldali szervezetek erőszakosságainak jegyében. A bíbornok keserű szavakkal róta meg az egyetemen értéket és hangsúlyozta, hogy örök időkre szegyen az, hogy az egyetemen olyan hangon beszéltek a pápáról és az érsekről, mint legutóbb azt tették.

Münchenből táviratozzák: Kahir állami főbiztos felhatalmazta a rendőrhatalóságokat, hogy állítsák össze azoknak a szociálista sajtótermékeknek a jegyzékét, amelyeknek újból való megjelenését megengedik. Az új rendelet következményeképpen a bajor szociálisták vezetőlapja, a Münchener Post előreláthatólag már holnap megjelenik.

A német kommunisták nem nyugosznak.

Berlinből táviratozzák: A kommunisták folytatják nyílt ellenszegülésüket Seeckt tábornok, a birodalmi védőrség főparancsnokának intézkedései ellen. A kommunisták párthatározatából kitűnik, hogy a párt feloszlását dacára, továbbra is fenn

áll és folytatja tevékenységét, hogy Németországban kivívja a tanácsköztársaság kikiáltását. A feloszla-

tott kommunista központ helyébe azonban a párt élére direktóriumot állítottak.

Nyolcszáz ezer lejes postalopás.

Két temesvári postatiszt ellopott egy bankjegyszállítványt

(Sajtó tudósítónktól.) Még május hó vége felé a temesvári 2. sz. postahivatalnál eltűnt egy értékes csomag, amelyet egy belgrádi bank küldött egy bucaresti pénzülnézetnek. A tranzító csomag értéke a csomagon 100 frankban volt feltüntetve. A postaigazgatóság annak idején a saját hatáskörében megindította a nyomozást, ez azonban mindeztideig eredménytelen maradt. Minthogy időközben a belgrádi bank arról értesítette a temesvári postát, hogy a csomagban 800 darab ezer lejes bankjegy volt, a posta a temesvári sziguranát kérte fel a nyomozásra, amely már az első napon Toma és Biebel detektívek ügyessége folytán eredményre vezetett.

A detektívek megállapították, hogy a tettesek Domonkos Alajos és Palugyay Miklós postatisztok, akik mindketten a csomagosztályban működtek.

A két tisztviselő egy ízben a tisztviselők nyomoruságáról beszélgetett. Eközben Palugyay megjegyezte:

— Te pedig könnyen segíthetnél, hiszen annyi érték fordul meg a kezeden, — mire Domonkos, aki időközben már a szekrény alá dugta a csomagot így felelt:

Jelenkeztek a károsult

(Az al-miniszteri delegátus által.)

(Sajtó tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség felhívja azt a kereskedőt, akit Reinovici Konstantin 1921-ben megzsarolt, sürgősen jelentkezék a rendőrség bünyvi osztályánál.

Ennek a felhívásnak érdekes előzményei vannak. 1921-ben Reinovici Konstantin hosszabb ideig Aradon tartózkodott és kiadta magát a közéletmezést miniszterium delegátusának. Az elegáns fellépésű fiatal embert mindenütt szívesen és tisztelettel fogadták és a legteljesebb bizalmat sikerült keltenie a vele érintkezőkben. Egy aradi kereskedőnek Reinovici nagy mennyiségű fát adott el, amelyre 75.000 lej költséget vett fel. Reinovici ezután eltűnt Aradról és Lugosra költözött, ahol egy előkelő földbirtokos leányát vette feleségül. Kitűnő igazolványokkal volt ellátva és ezért senki sem gondolt arra, hogy szélhámosai van dolga. Reinovici mint nős ember Temesvárra utazott, ahol az aradihoz hasonló módon folytatta szélhámoságait. Ott azonban rájavesztett, mert sikerült egy druszállítási ügyet kötésénél leleplezni. Kiderült, hogy Reinovici Konstantin Costescu Ioan és Niculescu

— Hát ha már megiettem volna?

A két főnök tisztviselő a csomagot elvitték Palugyaynak Szabadfalun lévő házába, itt a kumyhóban felbontották és elosztották a pénzt. Domonkos magának tartott 500.000 lejt, 300.000 lejt pedig Palugyaynak adott.

Kihallgatásuk során eleinte tagadtak, amikor azonban a detektívek megkérdezték Palugyaytól, hogy miből renováltatta a házat, azt mondogta:

— Domonkos adott kölcsön 300.000 lejt.

Domonkos ezután beismerő a lopást. A lopott pénzből Palugyay lakásán még 155.000 lejt megtaláltak, a többit elköltötte. Domonkos a bűnös uton szerzett pénzből 200.000 lejt kölcsön adott több ismerősének, így 40.000 lejt egy Grósz nevű gyárvárosi kávéstak adott, 50.000 lejt a detektívek Domonkosné szabónőjénél, Stambulku Juliánál Bul. Bertinél (Kossuth-uca) 8. szám alatti lakásán találtak elteve. Domonkos Alajos 35 éves nős ember, három gyermeke van. Palugyay ötven éves és szintén nős. Mindkettőt a mai nap folyamán szállították a temesvári ügyészség fogházába.

Álneveken szerepelt. Jelenleg a temesvári ügyészség fogházában ül, ahol a többi bűnei között beismerte, hogy egy aradi kereskedőt 1921-ben 75 ezer lej erejéig megkárosított.

Elűtötte a mozdony, de semmi baja sem történt (Szerencsés elgázolás a temesvári pályaudvaron.)

(Sajtó tudósítónktól.) A temesvári józsefvárosi pályaudvaron az utasok ma reggel egy vértárgyasztó eseménynek voltak szemtanúi, amely azonban a sors különös, szinte hihetetlen játéka folytán szerencsés kimenekülést volt.

Amikor Nagyszentmiklós felől a vonat a harmadik sínpáron befutott az állomásra, szemben a második vágányon egy mozdony tartott a fűtőház felé. Egy körülbelül 30 éves, svábjparaszt kinézésű férfi éppen át akart haladni a második vágányon, amikor a tolató mozdony elűtötte. A szerencsétlenség szemtanúi szinte megbénultan látták, amint a futó mozdony alá került. A hatalmas jól megteremtett paraszt azonban ritka lélekjelenléttel bekapaszkodott a mozdony alatt levő vasszerkezetbe és míg egész teste hosszában a mozdony alatt volt, görcsösen kapaszkodott a vaskamrába. Így vonszolta magával a mozdony körülbelül 15 méter távolságra, a míg sikerült a gépet megállítani.

A szemtanúk forszalommal közeltek a géphez, azonban az elűtött kissé remegve, de mosolyogva és teljesen sértetlenül mászott ki a mozdony alul.

Hogy áll a lej?

1923. nov. 27-én 100 leért adták nálunk:

- 2.92 svájci frankot,
- 9.09 francia frankot,
- 10.000 külföldi magyar koronát,
- 16.600 tényleges magyar koronát,
- 17.000 belföldi magyar koronát,
- 36.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.92^{1/2} frankot
Párisban 9.50 frankot
Budapestben 10.600—11.900 K-t

Ongyilkos színész.

(Kiss Gyula felvágta ereit.)

Nagyváradról jelentik: Kiss Gyula színművész, a nagyváradi színház egyik legértékesebb tagja a budapesti Moravcsik klinikán egy örízetlen pillanatban véget vetett fiatal életének. Kiss Gyulát a világháború alatt tizenhatszor osztották be menetakadatokba és akkor szerezte idegbaját, amely főleg *vérszönyben* nyilvánult meg. Marosvásárhelyről szerződött Nagyváradra, ahol Molnár „Marsall”-jában és az „Ember tragédiája”-ban aratott nagyobb sikereket. Nemrégiben szállították Budapestre ahol egy örízetlen pillanatban felvágta az ereit és az arra alkalmazott kötések leteszakították s elvérzett. A fiatal színész iránt általános a részvét.

Cseresznyefák országából.

(Japánban legnagyobb a munkás-halandóság. — 14—20 év a munkások átlagos életkora.)

A *Newyork Herald* írja az alábbi szomorú képet Japánról. A japán nő Európában még mindig Pierre Loti regényeiből és a „Pillangó kisasszony” szöveggönyvéből ismerik. Az utolsó ötven esztendő alatt azonban Japán nagyot változott. A japánok országa ma modern iparállam és a gyári munka robotosai elsősorban a nők. A kis szigetországban 12 millió 820.000 asszony él a munkája után.

A japán örökösödési törvény szerint a nő nem részesedik a szülők halála után a családi vagyontól. Mindent a fiúutódok örökölnek és ezért a legtöbb nőnek egyedül kell magát eltartania. — Európában nem tudják, hogy a japán szénbányákban több mint 60 ezer bányász nő dolgozik, övíg mez telenül a földalatti fülledt sötétségben. A japán gyapotgyárakban pedig kizárólag nők dolgoznak, mert a férfiak nem vállalkoznak a kellemetlen munkára. A munkások életkora 14 és 20 év között változik. A rendkívül nehéz testi munka és a súlyos ellátás következtében a munkások között dübörg a tuberkulózis. A japán mun-

káshalandóság példátlan az egész világon. A japán munkásság szer-

Földet kapnak az igényjogosultak.

(Felhívás a jelentkezésre)

(Saját tudósítónktól.) Arad város vezetősége a földigényjogosultak összeírását kezdte meg december elején. A parlagon heverő földek végre munkás kezekhez jutnak és az igazolás körüli bonyodalmaik hamarosan tisztázódnak. Robu János dr. főpolgármester a következő felhívást bocsátotta ki:

Az agrár reform törvény 14—99. § értelmében földművesek, kistisztviselők, munkások, bányai- és kikötő munkások, akiknek főfoglalkozásuk azonban nem a földművelés, egynegyed katasztrális hold házhelyet és fél katasztrális hold földet gazdálkodás céljából kaphatnak, ha sem ők, sem feleségeik nem bírnak és nem fognak örökösni házat vagy házelket.

Az igényjogosultak összeírása Aradon december 1-én kezdődik. Mindazok, akik ezen összeírásban való felvételüket akarják, jelentkezhetnek és pedig azok, akik az I. kerületi előjáróság körzetében laknak, az I. kerületi előjáróság hivatalos helyiségében földszint 55. számú szoba, mindazok pedig, akik a II. kerületi előjáróság körzetében laknak a II. kerületi elő-

Irodalom, művészet

Körbe-körbe.

(Bemutató a temesvári színházban.)

Nagyszerű kereskedői szímmel hétfő estére Schnitzler híres *Körbe-Körbe* című képsorozatát tűzte Fekete Mihály műsorra. A szenzációkra mindig éhes közönség zsufolásig megtöltötte a színházat, de csalódottan távozott onnan, sőt sokan már előadás közben hagyták ott a helyüket, és joggal. Schnitzler különben sem a színpadnak szánta ifjúkori művét, amelyet mindenféle botrányok kísértek, ahol eddig bemutatták, de különösen élvezhetetlenné válik az olyan előadásban, mint a melyen a tegnapi volt.

Nem tudjuk, ki rendezte a darabot, de — két balkézrel tette. Maga a színpad hármass beosztása sem megfelelő, ma az ilyen színpadtechnikai kérdéseket egy modern, ügyes rendező körülgöngyöl oldja meg. Nevetségesen bántó, úgy mondjuk, bántóan nevetséges volt a minden képen precíz pontossággal felhangzózene, amely különben sok, csak műtársaságba illő megjegyzésre ad otthont. A helytelen, sok helyütt fájó izléstelenséggel aláfestő rendezés mellett még elhibázott személynél kísértetiesek rontották a különben amúgy is kellemetlen affért.

Wilde Oszkár, Schaw, Strindberg és Ibsen helyett Kár volt

vezkedése elé ma még rengeteg akadályt gördítenek a hatóságok.

járóság hivatalos helyiségében Gájban jelentkezhetnek. Jelentkezés alkalmával az igényjogosult igazolási tartozik személyazonosságát a rendőrség által kiállított személyazonossági igazolvánnyal (Bulletin de Inscriere. Mod. 2) a földművesek ezen minőségüket ki küldöttjeinek igazolványaival igazolják, a munkások pedig munkakönyveiket tartoznak bemutatni.

Az igényjogosultak figyelmeztetnek, hogy amennyiben a valóságban nem megfelelő adatokat mondanak be, a hivatkozott törvény alkalmazásáról szóló szabályrendelet 2087 §-a értelmében 1000—5000 leig terjedő pénzbírsággal, továbbá a büntető törvény intézkedései szerinti büntetéssel sújtatnak. Az összeírás a kérvényező neve szerinti betűrendben fog eszközölni a következő napokon 9-től 13 óráig. Mindazok, akiknek vezeték neve A és B-vel kezdődik december 1-én, C 3-án, D 4-én, E 5-én, F 6-án, G és H 7-én, I, J, K 8-án, L 10-én, M, N, O 11-én, P 12-én, R, S, Sz 13-án, T, U 14-én, V, Z, Y 15-én. Mindazok, akik a fenti időben nem jelentkeznek, utólagosan az összeírásban felvételt nem fognak.

Schnitzlernek éppen ezt a művét „bemutatni.” (—él.)

* Az aradi színház heti műsora. Szerdán: A trónörökös, dráma. F. Sugár Teri vendégfelléptével. (C. bérlet.) Csütörtökön: A trónörökös, dráma. F. Sugár Teri vendégfelléptével. (A. bérlet.) Pénteken: Három a tánc, operette. Bemutató. B. bérlet. Szombaton d. u.: Egy magyar nábob, színmű. Ifjusági előadás. Este: Három a tánc, operette. (C. bérlet.) Vasárnap: Három a tánc, operette. Bérletszünet.

* A temesvári színház műsora. Szerda: Toto. (Sárvay Rózsi bucsufellépésével.) Csütörtök: Tajfun. Fekete Mihály fellépésével. Péntek: Bátor Salamon. (Bohózatpremier, I. számú bérlet.) Szombat délután: Bátor Salamon. (Olcsó helyárrakkal.) Este: Bátor Salamon. (Rendes helyárrakkal.) Vasárnap délután: Náni. Délután 6 órakor: Marinka, a táncosnő. Este: Aranykakas.

* Aradi színházi hírek. Egy magyar nábob. A színház ifjusági előadásainak sorrendjében szombaton Jókai Mór regényéből dramatisztált Egy magyar nábob következik. Az Egy magyar nábob gondosan előkészített előadásban került Aradon színpadra az ifjuság ezzel az előadással egy kiválóan értékes és élvezetes délutánhoz jut. — A Trónörökös keddi esti bemutatóját Aradon könnyen érthető nagy érdeklődés előzte meg. Ez az érdeklődés nemcsak Rudolf királyi drámájának, hanem Sidney Garricknak, a szövegírónak is szól. Sidney Garrick, amint tudjuk, nem más, mint Vajda Ernő álneve, aki a Szerelmek vására című szenzációs drámával vonta magára már egy ízben a figyelmet. A mayerlingi drámáok megrázó feldolgoz-

sa alkalmat ad a színészeknek tudásuk ragyogtatására és abban F. Sugár Teri, a vendég. Sereghy Andor, Jávor és Darvasnak bőséges alkalmuk van. A Trónörökös Aradon még szerdán és csütörtökön marad műsoron. — Három a tánc. Az aradi színháznak e heti játékrendjét két művés ujdonságnak a bemutatása tölti ki. Pénteken Három a tánc. Szomaházy Istvánnak és Faragó Jernőnek daljátéka kerül színpadra. A két neves meseíró egyszerű komponistát talált Komjáthy Károlyban. A Három a tánc a budapesti Királyszínháznak hosszú időn át slágerdarabja volt és Gyöző Alfréd, a rendező minden igyekezetével azon van, hogy a daljáték szépségei Aradon is kellőleg érvényesülhessenek. Balogh Böske és Teddy táncá mindenestre rendkívüli érdeklődést fog kelteni. Igen szép szerepük van a darabban Baloghon és Gyözőn kívül Szechi Lilinek, Huszár Károlynak és Mészáros Bélának.

* Fotoszalon. Weisz Lipót fotoszalona Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer-utca 10.) Gyermek-, portrait- és interieur felvételek a legszébb kivitelben eszközölhetők.

* Unger-Müttermüller vonósnégyes, mely a legklasszikusabb zeneműfaj, a kamarazene kultiválását vette programjába, december hó 8-án tartja hangversenyt a Kulturpalotában. Az aradi zeneélet magas felettséget dokumentáló művészi esemény elé osztatlanul nagy érdeklődéssel tekint városunk közönsége. Belépőjegyek Scherhag cégnél váltathatók.

* Karácsonyi fényképek izléses, művészi kivitelben Nagy Géza fényképeszeti műtermében naponta állandóan, valamint szintén karácsonyi ajándék célját szolgáló aquarel festmények, pastellek és fényképutáni nagy fali képek készülnek. Műterem megveházzal szemben.

George Kaiser a különös drámáiról

(Aki sohasem látta darabjait.)

George Kaiserről, a Németországban ünnepelt drámáiról egy újságíró érdekes intimításokat mond el. A hírlapíró két évvel ezelőtt beszélgetett a német íróval, aki kijelentette, hogy nem is egyetlen darabjának előadása sem és ha megtörtént, hogy nem bevédt egy-egy premierjére, első felvonás után eltávozott színházból, mert — nagyon irakozott. A kritikáról is nyilatkozott megemlítvén, hogy még álmában sem jutott eszébe, hogy olvassa a darabjairól szóló méltatásokat. Azután a következőket mondta:

— Jean Jacques Rousseau eszméinek vagyok hűséges követője és minden iskolát, az egyetemekkel együtt, a pokolba kívánok. Ha rajtam állna, a gyermekek egyáltalán nem tudnának írni és olvasni.

A hírlapíró erre szerényen megjegyezte, hogy ezt a pedagógiai elvet otthon is alkalmazza a saját gyermekénél. Mire Georg Kaiser így szólt:

— A fiam tizenkét éves és bizony, úgy neveltem, hogy ne ke-

rüljek összeütkezésbe az elveim mel.

Azóta elmúlt már két év és az újságíró valószínűleg tartja, hogy Georg Kaiser fia azóta talán még is megtanulta az írás és olvasás tudományát.

Egy leány — egy ur

(Szerelmi ostrom elől a halálba.)

(Saját tudósítónktól.) Tegnap éjjel 11 órakor Pápai József egyik közeli pusztáról Kocsin a közkór-házba szállította Verba Jusztinát, aki öngyilkossági szándékából marószóddal megmérgezte magát. Az öngyilkos leányt a rendőrség kihallgatta, aki elmondotta, hogy tettét azért követte el, mert egy előkelő ur állandóan szerelmével üldözte. Verba Jusztina feltűnő szépségű tizenhét éves leány. A maró folyadék annyira összegegette torkát, hogy csak suttogva mondhatja el vallomását a kihallgató rendőrtisztnek. Évek óta dolgozott egy tanyán és szemet vetett rá egy ur, aki nem hagyta nyugton. Kénytelen volt előle a halálba menekülni. A szerencsétlen fiatal leány levelet is hagyott hátra, amelyben ugyanezzel okolta meg öngyilkosságát. Az orvosok azonnal kezelés alá vették, azonban a marószója úgy összeégette belső szerveit, hogy nem biznak felgyógyulásában.

Óriási hóvihár Budapesten.

(Ötezer telefon ment tönkre. — Leszakadtak a telefonhuzalok. — 44 hóéke munkában.)

(Budapesti tudósítónktól.) Vasárnap éjszaka óriási hóvihár dühöngött Budapesten és környékén. A havazásokozta károkat csak most sikerült megállapítani. Az órákon keresztül hatalmas pelyhekben hulló hó rátapadt a telefonvezetékekre és a nagy súly alatt a vékony huzalok mind elszakadtak. Sok helyen a vezetéken tartó vasoszlopok is kidőltek és elszakították a még ép vezetékeket. A vihar legjobban a pesti oldalon tombolt és a Soroksári-úton, Váci-úton, azonkívül a budai Fehérvári úton, a Krisztina-terem és Atilla-körúton tömegesen dőltek ki telefonoszlopok. Az eddigi megállapítások szerint a kétnapos vihar mintegy ötezer telefonelőfizető vezetéket tette tönkre. A posta műszaki osztálya 600 munkással azonnal nekilátott az elromlott vonalak helyrehozásához. Külfölddel a forgalom nem szakadt meg. — Szakértők szerint egy hétig tart, amíg a telefonforgalom smét zavartalan lesz. A hó eltakarításán 44 hóéke dolgozik állandóan 300 munkás vezetése mellett. Nagyobb forgalmi akadály nem történt, a villamosok ugyiszólván mindenütt szabadon közlekedtek és csak 2-3 esetben fordult elő kisebb forgalmi akadály, mert a villamosok előtt

álló nehéz farszekerek csak nehezen tudtak tovább hajtani. A hófúvás kisebb méretű vasuti szerencsétlenséget is eredményezett. A győri pályaudvar közelében egy

pár focsiból álló vonat kisklott, csak két könnyebb sebesülés történt. A nagy hóvihár miatt a vasárnapra hirdetett összes sportmérkőzések elmaradtak.

Elfogták a budapesti bombamerénylőket

(Teljes beismerésben vannak. — Ok küldték Rassaynak és Miklós Andornak szánt pokolgépeket.)

Budapestről táviratozzák: A budapesti francia követségnek a Reviczky-uccában levő palotája ellen elkövetett bombamerényletkísérlet tetteseit Adorján Géza, az Ébredő Magyarok Egyesületének titkára, Szász József, Márffy József egyesületi szervezők és Jesz Károly egyetemi hallgatók személyében elfogták. A ma letartóztatottakat már a múlt héten előállították a rendőrfőkapitányságra, ahonnan azonban vasárnap reggel elbocsátották őket, de dektívek követték őket titokban az ébredők székházáig. Amikor a székházából kijöttek, az egyik fiatal ember így szólt:

— Na ezt megusztuk, de ezután vigyáznunk kell!

Ezen az alapon azután újból, de külön-külön előállították mind a négyet a főkapitányságra, de vallatásukkor mindegyik tagadta, hogy ő lenne a tettes. Érdekes és jellemző azonban, hogy egymásra rávallottak. Márffy lakásán házkutatást tartottak és ez alkalommal a lakásban nagymennyiségű ekrazitot találtak. Házkutatást tartottak még Adorján Géza és Márffy több nőismerősénél is és a gyanu nem bizonyult alaptalannak, mert ezeken a helyeken is találtak robbanóanyagokat és a kutatások alkalmával több gyanús szerszámot fedeztek fel. A nők közül kettőt letartóztattak. Előállították a rendőrségen még Kiliaszty József palélt is. Kiliaszty és Jesz vallomásaikban beismerték, hogy a törvénytelen épülete előtt a Koháry-uccában és a páva-uccai zsirágában is ők helyezték el bombákat. Ugyancsak ők küldték pokolgépet Rassay Károly nemzetgyü-

lési képviselőnek és Miklós Andornak, az Az Est főszerkesztőjének. A vizsgálatot az ügyben tovább folytatják.

Budapestről táviratozzák: Rakovszky Iván belügyminiszter ma tájékoztatta a lapok munkatársait a francia követség ellen megkísérelt bombamerénylet ügyében megindított nyomozás állásáról.

— Végre felfedték azt a fészket, ahol a különböző bombavetőtervek és merényletkísérletek szövédnék. A francia követség ellen megkísérelt bombamerényletről az első pillanatban tudtam, hogy a merénylet szálaít Márffyknál kell keresni, — mondotta a belügyminiszter. — A rendőri nyomozás olyan stádiumban van, hogy remélem sikerülni fog felgöngyölíteni az egész bünszövetkezetet és világosságot deníteni az eddig elkövetett hasonló bűncselekményekre is.

Budapestről táviratozzák: A rendőrség ma délelőtt a százeves bizottság három újabb tagját fogta el. A kihallgatás során kiderült, hogy Nesz Károly szállította a bombákhoz szükséges robbantóanyagot. Horváth-Havas Lajos ma a rendőrség Pécsről felezállította Budapestre. Horváth-Havas neve először az erzsébetvárosi pokolgépes merénylettel kapcsolatban került szóba. A már korábban elfogott két nő azt vallja, hogy Adorján és Márffy az ekrazitpatronos vasházettát megőrzés végett adta át nekik, azzal a megjegyzéssel, hogy abban irományok és valuták vannak. A rendőrség ma hivatalos közleményben tájékoztatja a közönséget a nyomozásról.

Arad város fája.

(Elszámolási differenciák Arad és Kolozsvár között.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város vezetősége még 1920-ban 22 ezer köbméter fát vásárolt Belényes községből. Az akkori forgalmi zavarok és vagonhiány miatt a fát nem lehetett Aradra szállítani és a város a teljes famennyiséget eladta Chujnak (Kolozsvárnak) egy millió kilencszáz ezer lejért. Arad és Kolozsvár között különféle elszámolási differenciák a faeladással kapcsolatban, amelynek rendezése végett dr. Angel István polgármester az elmúlt héten Chujra utazott. A polgármester ma érkezett vissza Aradra és kijelentette a Közlöny munkatársának, hogy a differenciák teljesen elismultak és a város megkapta a fáért a befektetett összeget.

Nem lesz több napidíjas

(Új tisztviselői status a városnál)

(Saját tudósítónktól.) Arad város vezetősége naponta tárgyalásokat folytat az 1924. évi költségvetés összeállítására. A költségvetés tervezetét december 1-ig teljesen el kell készíteni, úgy, hogy már 1924. január elsején a jövőhagyott költségvetés életbelépjen. A belügyminiszteriumtól érkező rendelet érkezett Arad város vezetőségéhez, amely január 1-től kezdve megszünteti a városnál a napidíjas állásokat. Ezentúl kizárólag nyugdíjogosult tisztviselők fognak működni a városháza hivatalaiban. Valószínű, hogy a város vezetősége úgy határoz, hogy a jelenleg működő napidíjasokat tisztviselőkké nevezi ki.

HIREK.

A királyné és a kisebbségek.

(Magyar képviselő felszólalása a kamrában. Meghosszabbították a lakbérleti szerződéseket.)

Bucurestiből jelentik: Mária királyné kihallgatáson fogadta Nagy Károly református püspököt, aki átadta a kisebbségi iskolák sérelmeit tartalmazó és a civil református gyűlés által szerkesztett memorandumot. A kamara holnapi ülésén Sándor József magyar képviselő fog felszólalni, a kisebbségi iskolák sérelmei ügyében.

Bucurestiből jelentik: A Dimineața írja, hogy a lakások és az üzletek bérszerződéseit bizonytalan időre meghosszabbították. Marzescu igazságügyminiszter még nem döntött a lakbérek felemelése ügyében.

— A kisanant konferenciája. Belgrádból jelentik: A kisanant konferenciáját január 10. és 12. között tartják meg Belgrádban. A belgrádi lapok úgy tudják, hogy a konferencia véglegesen dönt Lengyelország és Görögország belépési kérelme fölött Görögországot csak abban az esetben veszik fel a kisanant tagjai közé, ha a belső béke helyreállt.

— A református püspök Temesváron. Nagy Károly református püspök a ma esti aradi vonattal Temesvárra érkezett, ahol Szabolcska Mihálynak, a temesváriak költőpapiának lesz vendége.

— Az osztrák kancellár és a hadügyminiszter Bucurestibe jönnek. Bucurestiből jelentik: Bécsből érkező hírek szerint Seipel kancellár és Grünberger hadügyminiszter a napokban Bucurestibe érkeznek.

— Görögország királyság marad. Athenből táviratozzák: December 17-én dől el Görögország államformája, amikor a képviselőválasztások is meg fognak történni. Gonatas miniszterelnök a magáéva tette Venizelosnak a királyság mellett való állásfoglalását.

— Országos kongresszust tartanak a tanítók. Bucurestiből jelentik: Tegnap este a tanítók szövetsége ülést tartott. Elhatározták egy országos kongresszus összehívását, amelyen az oktató személyzet minden kategóriája részt venne. A kongresszust december 2-ra hívták össze. Céljuk az, hogy a közoktatásiügyi miniszterre hatást gyakoroljanak az oktató-személyzet fizetésének rendezése tekintetében.

— Zita nem megy Münchenbe. Münchenből táviratozzák: Azzal a hireszteléssel szemben, hogy Zita özvegy exkirályné gyermekeivel együtt a Stahrenbergi-tó mellett levő egyik villában szándékoznak letelepedni, illetékes helyen megállapították, hogy az exkirályné átköltözéséről semmit sem tudnak. Valószínűnek tartják, hogy személycseréről van szó, mert az igaz, hogy a Habsburg-ház egyik volt tagja a fő környéken telepedett le.

— Felhívás jelentkezésre. Az aradi államrendőrségen működő népesedési hivatalnál a következők jelentkezzenek: Román Károly, Veress Ferenc, Hammer Zsigmond, Jegány Gyula, Maszlar Vilmos, Badalik Ferenc, Pongrácz János, Machold József, Nyegri Mátás, Sándor Lajos és Gemenhart Albert.

— Holnap dönt a vádtanács az aradi szigurancafőnök fogvatartása ügyében. Seciureanu Romulus királyi főügyész ma újabb távirati felterjesztést intézett a belügyminisztériumba, amelyben kérte Popescu Haralamb, a vizsgálati fogságba helyezett aradi szigurancafőnök felfüggesztését. Az ügyészség szombaton erre nézve már tett távirati felterjesztést a minisztériumba, ahonnan még nem érkezett válasz az aradi ügyészséghez. A szigurancafőnök ügyének iratai felfolyamodás folytán ma kerültek a törvényszék vádtanácsához, amelynek referense megkezdte az iratok áttanulmányozását. A vádtanács holnap délelőtt dönt Popescu Haralamb további fogvatartása ügyében.

— Eljegyzés. Gerbner Olga és Szántó János aradi iparos jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elkészült aradi utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevelosztóiban a következők vehetik át utleveleiket: Kornis Árpád, Kornis Armin, Kállay Margit, Berecz Gábor, Benedek György, Szabadi Márton, Kaszai Ferenc, Hoffmann Lajosné, Stern József, György Ignác, Selli Józsefné, Werner Sándor, Pilz Julianna, Belovár József, Messer Aurelia, Wechsler Irén, Gonda Ernő, dr. Boros Ernő, Fábian Gyula, Csaba Verián, Gartner Gizella, Nagy Jánosné, Weisz Janka, Kocsor Gáborné és Szabó Márton. Amerikai utleveléikért a következők jelentkezzenek: Koch Péter, Hujjel Pál, Dochmanov Péter, Engel Margit, Kiss Anna, Polgár Mihály, Gerhardt Erzsébet, Braun Jenő, Tippenfaller József, Juhász István, Domokos Bálint és Mittelbrunn Lajos.

— Béreljen Kerpel könyvtárában

— Öngyilkosság. Kulcsár Zsigmond 39 éves férfi a temesvárgyárvárosi Sürgöny-ucca 52. szám alatt levő lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már kiszenvedett. Hátrahagyott levelében nem említi meg tettének okát, csak arra kéri a hatóságokat, hogy gondoskodjanak két gyermekének felneveléséről.

— Cigányok véres uccai támadása. Ma délután Szegedi Sándor 28 éves napszámos a gyufagyár mellett hajtott el kocsival. Több részeg cigány jött arra, akik belekötöttek Szegedibe és veszekedés közben az egyik cigány zsebkését Szegedi arcába vágta és a kést a vágott sebben úgy végighúzta, hogy szinte kettévágta a szerencsétlen ember arcát. A cigányok elmenekültek. A súlyosan megsebzett embert a józsefvárosi rendőrségre vitték, ahonnan azután beszállították a kórházba.

— Szerencsétlenül járt százados. Vasilescu Sándor százados ma délután a temesvári Belváros, Városház uccájában lovaglás közben megbokrosodott lováról lebukott. Jobblátában könnyebb zúzódást és inrandulást szenvedett. A századost az erzsébetvárosi Dózsa-téren levő lakására szállították.

Az Ulain-ügy a magyar nemzetgyűlésen

(Elvetették a falvédők indítványait.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Mikovényi Jenő előadó betérjesztette az Ulain-ügyben a mentelmi bizottság javaslatát. Eckhardt Tibor szerint a nemzetgyűlésnek két kérdésben kell dönteni. Először arról, hogy fogvatartásák-e tovább dr. Ulain Ferencet, másodsor arról, hogy megsértették-e mentelmi jogát? A nemzetgyűlés Eckhardt indítványát elvetette. Ezután az előadó ismertette az Ulain-ügy minden részletét.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Eckhardt Tibor a mentelmi bizottság kisebbségi véleményét előterjesztve, indítványozta, hogy a nemzetgyűlés utasítsa az illetékes hatóságokat Ulain fogvatartásának megszüntetésére. A javaslatot a nemzetgyűlés elvetette. Farkas István szociáldemokrata képviselő pártja nevében kijelentette, hogy a szocialista párt kívánja Ulain fogvatartását. Abban a kérdésben, hogy Ulain mentelmi jogát megsértették-e, nem foglal állást, mert nem látja tisztán a dolgot.

— Talált holttest az aradi városligetben. Tegnap délelőtt az aradi városligetben egy hatvan-hatvanöt év körüli asszony hullájára akadtak. A helyszínen megjelent hatósági orvos és rendőrkomisszár a holttestet az alsótemető halottasházába szállították, ahol orvosi vizsgálat alá vették, azonban a halál okát nem lehetett kideríteni. Semmiféle okmányt nem találtak a holttest ruhájában és ezért személyazonosságát sem lehetett megállapítani. A halál okának kiderítése végett holnap felboncolják a talált hullát.

— Újabb rekord. A Diana sörborszesz elérte a íóság és népszerűség rekordját.

— Női és férfi kabátkelmék legolcsóbban Strasser cégnél kaphatók.

— Önbortvák és más acélárúk nagy választékban Hegedűsnél Arad.

— Tánciskola. Gencsyné Ilk táncanfolyamát december hó 3-án kezdi meg este 8 órakor a Fehér Keresztben.

— Valódi angol hős és sárclpök érkeztek a Hungária cipőüzletbe.

— Laboratorium. A dr. Austerweil és Kallós-féle laboratoriumból dr. Austerweil László kilépett. A vizsgálatokat a Simay-fürdőben levő laboratoriumban mint eddig is Kallós József volt budapesti poliklinikai vegyész személyesen végzi.

— Feljelentett család. Körvélvessy Viktor feljelentést tett az aradi államrendőrségen Steiner Izidor ellen, aki tőle állítólag 30.900 lejt csalt ki és megszökött. A rendőrség elrendelte körözését. — Florian Karolina brünni illetőségű nevelőnő az aradi rendőrségen feljelentette Waffenstein Mikát, aki tőle tizenhatezer lejt kicsalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Nem főtisztviselő. Mai számunkban megirtuk, hogy Márai Jánost főtisztviselővé nevezték ki. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint Márai mint segédtisztviselő működik az aradi államrendőrségnél.

— Tisztogatás közben elszűrt revolver. Ma délután a temesvári állami dohánygyár egyik tisztviselője revolverét tisztogatta, amely közben elszűrt. A revolver golyója Tökés Kálmán 18 éves mechanikus arcába furdott, akit súlyos sérülésével a Bega-szanasatóriumba szállították.

— Poloskairtó Lovasnak porszívó gépe megérkezett Str. Oituz 111.

— Elfogott katonaszökevény. Az aradi államrendőrség az éjszaka folyamán razziaát tartott, amelyen elfogták Nikolovics Mihály többszörös katonaszökevényt. Nikolovics mint

zetgyűlés mai ülésén Eckhardt Tibor a mentelmi bizottság kisebbségi véleményét előterjesztve, indítványozta, hogy a nemzetgyűlés utasítsa az illetékes hatóságokat Ulain fogvatartásának megszüntetésére. A javaslatot a nemzetgyűlés elvetette. Farkas István szociáldemokrata képviselő pártja nevében kijelentette, hogy a szocialista párt kívánja Ulain fogvatartását. Abban a kérdésben, hogy Ulain mentelmi jogát megsértették-e, nem foglal állást, mert nem látja tisztán a dolgot.

besorozott katoná utlevél nélkül Magyarországra szökött, ahonnan tegnap visszatért Aradra. Az elfogott katonaszökevényt a rendőrség átadta az illetékes katonai hatóságnak.

A meghurcolt leány bosszúja.

(Revolverrel megtörtölt pletyka.)

Nagybecskerekéről jelentik: A rossz falusi szokásnak, a pletykának, megrendítő és tragikus fináléja játszódott le tegnapelőtt egyik csendes bánati községben, Perlezen. Egy fiatal leány, Nánics Krisztina lekötött egy öregasszonyt, Henger Évát, aki a faluban már régóta pletykáilkodott a leányról és hamis híreket terjesztett róla.

Henger Éva 53 éves perlezi asszonyt mindenki ismerte arról, hogy a község egyik leghíresebb pletykaterjesztője volt. Az öregasszony az utóbbi időben azt a hírt terjesztette a faluban Nánics Krisztináról, aki a becskeréki városi rendőrségnél volt tisztviselőnő, hogy *bátyjával, Nánics Zsivanal bűnös viszonyban él* és ennek következményeképpen kellett néhány héttel ezelőtt a pancsevői kórházba mennie, ahol egy egészséges fiugyermeknek adott életét.

Nánics Krisztina a napokban tért vissza a kórházból Perleze és az egész falu másról sem beszélt, mint az öregasszony pletykájáról. Mikor ez a pletyka Nánics Krisztinának fülebe jutott, a fiatal leány annyira elkeseredett, hogy elhatározta lelővi a pletykáilkodó öregasszonyt.

Tegnapjött este Nánics Krisztina magához vette bátyja revolverét, magával hívta bátyját is és együttesen kimentek Henger Éva háza elé. Mikor az öregasszony kilépett a kapuból, Nánics Krisztina lördőre vonta, hogy miért terjeszt róla a pletykákat. Az öregasszony ingerült hangon válaszolt Nánics Krisztina kérdésére, mire a fiatal leány *elvette a revolvert és többször egymásután az asszonyra lött.* Az asszony egyetlen sikoltással véresen rogyott össze és néhány perc múlva kiszenvedett. Nánics Krisztinát a perlezi csendőrség letartóztatta és bekísérte a nagybecskereki ügyészség fogházába.

Balás Elemér elhunyt.

(A román-magyar tárgyalásokon résztvevő semmitűszéki tanársos váraflán halála.)

Bucarestből jelentik: Balás Elemér semmitűszéki tanácsos, a semmitűszéken az erdélyi ügyek referense tegnap váratlanul meghalt a fővárosban. A halál bekövetkezése után a semmitűszék teljesülésben parentálta el Balást, aki tevékeny szolgálatot tett a román igazságszolgáltatásnak. Balás Elemér annak idején a Tisza-Kormány politikai pereinek budapesti ügyésze volt. Budapestről Tordára került és az impérium átvétele előtt Nagyváradon volt fából elnök, a hűségeskürt letette és munkájának és nagy tehetségének elismeréseképpen a kormány a bucaresti semmitűszékhez helyezte át. Rendkívül sokat tevékenykedett az esküt nem tett, de később esküre jelentkező tisztviselők érdekében. Balás Elemér mint jogügyi szakértő tagja volt a most folyó román-magyar tárgyalásokra kiküldött román delegációnak. Timișorán kapitány fia és egyik leányra lakmár, aki egy tanár felesége. Balás Elemér egyik leánya Aradon tanárnő. A semmitűszék gyászának jeléül egy napra felfüggesztette működését.

Titokzatos aranyszállítmány.

(Állítólag harminchat láda arany neműt vitték ki Budapestről Németországba.)

Bécsből jelentik: A Der Abend című bécsi lap a következő valószínűtlennek hangzó salzburgi jelentést közli: November 17-ikén egy harminchat ládából álló, Budapesten földadott szállítmány rohogott át a salzburgi pályaudvaron. A ládákat, amelyek aranyeműt tartalmaztak, tovább vitték Németország felé. A szállítmányt a budapesti olasz követség egyik tagja és több magyar politikus kísérte, akik majdnem valamennyien a Habsburg-párthoz tartoznak és akik között ott volt Popovics Sándor és Gratz Gusztáv is. Az aranyszállítmány rendeltetése nem volt bizonyossággal megállapítható. Ugy hirdik, hogy egy a jóvátételi számlára történendő magyar fizetésről van szó, míg másfelől makacsul azt állítják, hogy az aranyeművel megrakott ládákat Zita királynénak küldték Spanyolországba.

Házilós vasúti szerencsétlenség

Nagykarolyban. Careimareből jelentik: Tegnap reggel négy órakor a késés nélkül befutó személyvonat a nagykarolyi állomáson belefutott egy ott vesztelő személyvonatba. A személyvonat szinte magára dobta az üres teherkocsikat, amelyek több személykocsival együtt darabokra törték. Ketten meghaltak, többen súlyosan megsebesültek. A kár több százezer leire rug. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a váltóór elaludt és a váltót nem állította át.

KÖZGAZDASÁG.

Kezdeményezés a román-cseh utlevélkényszer megszüntetésére.

(Csehszlovákia javaslata a román kormányhoz.)

Bucurestiből táviratozzák: A normális kereskedelmi forgalom megkönnyítését célozta az a nem egy ízben összehívott, hogy az utlevélkényszer megszüntetését tárgyalják. A konferencia negatív eredménnyel végződött, de az egyes szomszédos államok most külön-külön igyekeznek ebben a fontos kérdésben megállapodásra jutni. Az utlevelek beszerzése min dig jelentékeny pénzügyi terhet és idővesztést jelentettek és ma már a vizumdíjak nem fedezik a követségek fenntartásá

ra szükséges költségeket, több állam szomszédaival szemben már meg is szüntette az utlevélkényszer, Csehszlovákiában az utleveleket az eddigi egy év helyett most már két évre állítják ki és egy újabb lépéssel Csehszlovákia kormánya javaslatot tett a román kormánynak, hogy a két állam között kölcsönösen szüntessék meg az utlevélkényszer. A román kormány hajlandónak nyilatkozott az erre vonatkozó tárgyalások megkezdésére és legközelebb ki is tűzik a tárgyalások felvételének időpontját.

A román-magyar tárgyalások. Bucurestiből táviratozzák: A román-magyar tárgyalások során a mai ülésen a jogügyi albizottság elfogadta a közönségi büntetéseket kölcsönös kiszolgáltatására vonatkozó javaslatot. A pénzügyi albizottság ülésén megvitatták a Budapesten levő román letétek felszabadosítására vonatkozó javaslatokat, majd a román bizottság ellenjavaslatait tárgyalta le. A tervezet szerint a letéteket kategorizálják és megállapítják a valutáról átszámítás módját. A román delegáció ma Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnökletével külön ülést is tartott.

Kedvezően folynak a magyar kölcsön tárgyalások. Londonból jelentik: A népszövetség pénzügyi albizottsága ma folytatott tanácskozásán a magyar pénzügyek szanálásának részleteiről hányom szakértés bevonásával. A mai tárgyalások kedvező lefolyásúak voltak. Legközelebb előreláthatólag megkezdik már a népszövetségi pénzügyi albizottságok a kölcsöntervezet kivételére vonatkozó megbeszéléseket is.

A Banca Nationala nem váltja be a rongyos papírpénzt. Nasta Victor, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatója kijelentette, hogy a bank a mai naptól kezdődően nem cseréli be többet az elrongyolódott 1. és 5 lejes címleteket. Ezeket a pénzjegyeket az állam bocsájtotta ki akkor, amikor a háború alatt a bank a forgalomból és ezért a bank pénzügyminiszteriumra hárítja a váltás kötelezettségét.

A malomtulajdonosok a vámilleték ellen. Bucurestiből táviratozzák: A malomtulajdonosok küldöttsége Tancred Constantinescu iparügyi miniszternél interveniált ma a gabonaművekre kiszabott magas vámilletékek megszüntetésének érdekében. A miniszter kijelentette, hogy a pénzügyminiszterrel való tanácskozás után revízió alá veszi a kivitel törvény idevonatkozó rendelkezéseit.

Csak román címzésű leveleket továbbít a posta. Az aradi postahivatal rendelkezését kapott a posta és távirat vezérigazgatótól, hogy azokról a leveleket és postai küldeményeket, amelyek a város és uccákat nem mai román nevükön jelölik meg, nem szabad továbbítani. Az aradi postafőnökség a rendelet értelmében a mai naptól kezdve nem továbbítja vissza az ilyen

küldeményeket, hanem egyszerűen félredobja. A rendelet szerint nem szabad a régi magyar és német megjelöléseket alkalmazni és azokat respektálni.

Valutapiac.

Emelkedik a lej.

A lej a mai zürichi és párisi zárlatban jelentősen emelkedett. Párisban ma zárlat 9.15-ös áron jegyezték, a tegnapi 9.50-re emelkedett. A tegnapi zürichi zárlatban 2.80 volt a lej kurzusa a mai nyitásban 2.9250-re ugrott és árfolyamát a zárlatban is megtartotta. A lej emelkedése természetesen magától vonja a beföldi piacokon a külföldi pénznemek értékcsökkenését.

Aradi valutaárak. (November 27.) Francia frank 11.50, svájci frank 35, dollár 196, dinár 2.30, szokol 5.50, lira 8.60, angol font 860, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0028.50. — Kifizetések: Budapest külföldi 100, belföldi 170, Bécs 360, Prága 5.80, Zürich 34.50, Milano 8.80, London 880, Páris 11, Newyork 197, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Nov. 27.) Newyork 196, dollár 196.50, London 850, angol font 865, Páris 10.70, francia frank 11.50, Milano 8.46, lira 8.50, Prága 5.67, szokol 5.50, belgrád külföldi 2.30, belföldi 2.21, dinár 2.10, Budapest külföldi 93, belföldi 167, magyar korona 150, Bécs 375, osztrák korona 340, Zürich 34.25, svájci frank 34.65.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Nov. 27.) Kifizetések: Páris 10.35, London 834, Newyork 191, Milano 8.34, Zürich 33.50, Bécs 0.0028, Prága 5.65, Budapest 0.0100. — Valuták: Napoleon 720, léva 1.40, török lira 1.20, angol font 860, dollár 200, lengyel marka 0.0001, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0075, szokol 5.90.

Zürichi nyitás. (November 27.) Amsterdam 218.75, Newyork 570.50, London 2502.50, Milano 24.86, Prága 16.65, Budapest 0.03.02.50, Belgrád 6.52.50, Bucuresti 2.92.50, Bécs 0.0080.3750.

Zürichi zárlat. (November 27.) Amsterdam 218.12.50, Newyork 571, London 2502.50, Milano 24.86, Prága 16.65, Budapest 0.03.02.50, Belgrád 6.52.50, Bucuresti 2.92.50, Bécs 0.0080.50.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 27.) Napoleon 68800, Belgrád 228—242, Bucuresti 106—119, London 87300—91700, angol font 87800—92200, Milano

890—945, lira 900—955, Newyork 20050—21150, Páris 11.20—11.86, francia frank 11.35—12.01, Prága 580—624, Bécs 0.28.15—30.35.

Averescuék Nagyváradon.

(Kormányrajutását várja a néppárt.)

Oradeamareról jelentik: Tegnap ideérkeztek Averescu Sándor volt miniszterelnök és Goga Octavian a néppárt két vezére és egy népgyűlés keretében beszédekben vitatták meg a mai politikai helyzetet. Goga szerint Romániában a néppártnak kétféle rezszionalizmussal kell megküzdenie. Az egyik a liberálisoké, amely Bucuresti felől Predealig terjed, a másik a nemzeti párté, amely az itteni határoktól Predealig terjed. Az előbbi pártnak Erdélyben olyan emberei vannak, akiknek semmiféle kapcsolataik nincsenek a néppel. A néppárt programja azonban úgy akarja kormányozni az országot, hogy minden egyes terület érdekeit szolgálják. Averescu a nemzeti pártot megállapította, hogy nincsen gyökere a nép között és minden komolyabb plattform és program nélkül csak kormányozni szeretne. Ezért nem vezettek sikerre azok a tárgyalások, amelyek a néppárt és a nemzeti párt között a fuzióra vonatkozólag folytak. Hangsúlyozza még, hogy a nemzetiek a szélsőségekkel kacérkodnak csak a hatalomrajutás kedvéért. Annak a reményének adott végül kifejezést, hogy rövidesen elkövetkezik a néppárt ideje.

Aradi mozi hírek.

* Egyetlen napon látható még, szerdán az Apollónban a legújabb filmművészet valóban legmonumentálisabb alkotása, a Nagy Péter cár, amelynek főhőse Péter, a minden oroszok világhíres cára, akinek hatalmas öklei alatt nyugodtan él és virul Oroszország, de az uralkodónak két ellenséggel folytonos harcot kell vívnia: feleségével, Eudoxia császárnéval és fiával, Alexejjel, aki félkegyelmű és azért az ó-orospártiak szívesebben látnák a trónon, mint a keménykezű Péter cárt. A cár diadalmaskodik az összeesküvők fölött, fiát kivégezteti, feleségét kolostorba zárattja. De a diadal csak látszólagos, lelkiismeretfurdalások gyötrik és még a feleségévé tett markotányosnő — a későbbi Katalin cárnő — sem tudja boldoggá tenni csak a halál hozza meg a kívánt nyugalmat. A film, amelynek főszerepeit Emil Jannings, Bernhard Goetzke és Dagny Servaes játsszák.

* Dr. Lakington szanatóriuma a címe annak a szenzációsan izgalmas amerikai kalandfilmnek, amely szerdán kerül bemutatásra az Urániában. Páratlanul érdekes filmszenzáció ez, amelynek csodálatos raffineriával kidolgozott meséje lenyűgözi a nézőközönséget, amely felcsigázott érdeklődéssel kíséri a borzalmak határán járó, szinte éleveszedelmes kalandokat. A kiváló film-dráma főszerepét Louis Ralph játssza akinek nagyszerű szereplése már is-

merős és kellően méltányolt a publikum előtt

Gyógyítható az érlemeszesedés.

(Egy orvos tanár szenzációs felfedezése. — Meglepetésszerű gyógyulás súlyos esetekben is.)

Prágából jelentik: Az orvosi tudomány a legutóbbi időben több ragyogó sikert tud a maga számára elkönyvelni. A cukorbetegségeket gyógyító Insulin feltalálása után most Mladejowszky dr. prágai egyetemi tanár az öreg kor betegsége: az arteria sclerosis székumát találta fel. Az orvos-professzor egy keserű és egy gyógy növény együttes kivonatából készítette el preparátumát, amely az érlemeszesedés külső jelenségeit rövid idő alatt visszafordítja, sőt meg is szünteti. A paciensek az orvos szer rövid használatát után nem panaszkodnak rövid fájdalmakról, megszűnik álmatlanságuk. — Az új orvosság egyébként Sklerolsyrup marialtherme címmel kerül gyógyszeres forgalomba.

Érdekes az orvosság feltalálásának előzménye is. Egy évvel ezelőtt egy külföldi újságban megjelent egy hirdetés, amely szerint bizonyos sóoldatok eredményesen használhatók fel a tuberkulózis ellen és az érlemeszesedést is enyhítik. A prágai egyetem orvosai erre tanulmányozni kezdték a szer, de csak érlemeszesedésben szenvedő betegeknek. A prágai weinbergi kórház igazgatója készítette az első preparátumot „Thorasin” címmel. Néhány hónap múlva az érinjekciókat kipróbálták és Mladejowszky ezután a Morgenstar gyógynövényt kombinálta a szerrel. Az eredmény a csodával határos volt.

A teljesen ártalmatlan szernek most már nagyban történő gyártását is megkezdték és egy maribadi kémiai gyár a gyógynövény kémiai elemzése után érdekes és eddig nem tapasztalt biológiai reakcióra jött rá. Az orvosi szaklapok már megkezdték a gyógyszernek méltatását, mert általában a nézet, hogy a Sklerolsyrup nagy fejlődést jelent az érlemeszesedés gyógyítása terén.

Sport.

= Az Aradi Athletikai Club f. hó 28-án, szerdán este 9 órakor a Pannónia éttermében választmányi ülést tart, melyre, a tárgyszorozat fontosságára való tekintettel, a tagok pontos megjelenését kéri az Elnökség.

— Birközobajnokok találkozója lesz a „Vulturul” (Toldi) klub dec. 2-i országos versenyén. A közönségnak alkalmes lesz ismét magyarködni, melyek közül Hođor-Gelb, Gerendi-Privalcsak, Meigardt-Földeák, Stern Pál-Tusz-párok szenzációs zamba mennek. A verseny a Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-utcai) tornateremben vasárnap reggel 8 órakor kezdődik és a döntők este 8 órakor lesznek folytatva.

Tudja Ön már,

hogyan a legnő-
mobb háztartási
csokoládé

„D'or csokoládé“?

Ha finom és friss enkor-
kát és csokoládé bomb-
nokát akar, vásároljon!

Gábor-nál,

ARAD, Strada Alexandri (Sa-
iacz-u.) 1. Vizonteladók-
nak árkedvezményi!

Sarkasdgok.

(Gyere át játszan!) Ennek a történetnek Sebestyén Géza az egyik szereplője, a másik Rózsahegy Kálmán, a budapesti Nemzeti Színház kitűnő művésze.

A budapesti Newyork-kávéházban, délfele, mikor a színészek „reggeliznek“, ott állt a minap az egyik asztalnál Sebestyén Géza, kissé álmosan, kissé fáradtan, az újságja fölött bóbiskolva. A másik asztalnál pedig, háttal Sebestyénnek — Rózsahegy, kurta pipáját rágyva, mint rendesen.

Egy darabig csend volt a két asztal között. Sebestyén csendesen bóbiskolt, Rózsahegy némán szitta a pipáját. Végre Sebestyén törte meg a csendet. Még mélyebbre horgasztotta a fejét és anélkül, hogy megfordult volna, odaszólt Rózsahegynek:

— Te, Kálmán... hallod, Kálmán? ...

— Na mi az?

— Hát aztán, ha látod, hogy hirdettek az újságokban, csak gyere át játszani a szinkörbe ...

A szerkesztésért ídeltzenésén:
KÖCSY JÉNO
felel.

Genzarát: Dr. ROMUL MAGER.

Munkásnak való szobát keresünk.

Ajánlatot: „Magas bér“ jellegére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 14065

Müller Konrád
saját készítésű 102
Takarék Tűzhelyek
nagy raktára
Timisoara, Fröbl-gasse 34.

Vonós és fuvós hangszerek
és azok javítását vállalja 173
Brada Jaroslav,
hangszerraktára, Timisoara, Gyarvaros út 3. Crai 1 az udvarban. Ocarinak, szájharmonikák, hurok és alkatrészek raktára.

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan raktaron és mérsékelt árák mellett kaphatók: 18779
VICTORIA-butorgyár,
ABAU, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota, (Strada Moria.)

Kifutó fiu
jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

HETES, ügyes, megbízható, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6825

ÜGYESEN részoló, 4 középiskolát végzett gyakornokokat felvevő Malrovič és Szömörkényi építészeti irodája Arad Strada Románulul No. 6. (Zrínyi-utca.) 14065

LAMPAERNYÖK készítését, valamint filé munkát vállalok Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 1500

SZOBALÉNY négy szoba takarításra felvétetik szakosoné mellé. Arad, Strada L. L. Caragiale (Osiky Gergely-u.) 8. 6878

MINDENES leány kéttagú családba felvétetik. Arad, Str. Piriul No. 5. (Vörösmarty-útsza), 11. em. 6868

SZÖLŐKEZELŐT keresek, ki gyümölcsöket gondoskodásban, méhészetben járatos. Fizetés 6000 Lej, önérvényű és jutalék jövedelméből. László László, Ilye (Muresillye). 6869

DIVATSZALON, elsőrendű francia szabászhát kites magas fizetéssel. Ajánlatokat eddigi működési hely megjelölésével az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kéretnek leadni. 6878

IRODAKISASSZONY felvétetik azonnal Weisz és Haász szállítók irodájába Arad Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 6876

NYELVISMERÉTEKKEL bíró nevelőnél délutáni órákra nagyobb gyermekek mellé felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14165

PERFEKT magyar-német gyors- és gépíró magas fizetéssel azonnalra felvétetik. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14065

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

ÁRÁK.

ORVOSI RENDELŐNEK keressünk belvárosban kétszobás helyiséget. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 14165

Vétel és eladás.

EBÉDLŐ berendezés, perzsa és szmirna szőnyegek, szőrmék, perzsa és silkín kabátok, fényképező gép, színházi látesővek, aranyórák, brilliáns gyűrű, vaddisznóbőr szőnyeg, asztal és ágynemű, fekete selyem ruha, kőzímunkák, ezüst és egyéb dísz tárgyak, fehérneműk, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Bathány-utca 23.) szám 1. emelet, jobbra. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Bathány-utca 23.) 1. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyeget, ezüst kiegészítőket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Flachet Eliz-palota.) 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa-szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

EBÉDLŐ perzsa és összekötő perzsaik megbízásból olcsón holnapig eladó. Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér.) 6875

KOVÁCSMŰHELY berendezés eladó. Arad, Str. Capitan Ignat 40. sz. 6871

Mélyen leszállított árak!

Karácsony előtt! Harisnyók, keztük, trikók, sweaterek, kötött női ruhák, kabátok és mindennemű kötött-szövött árban SZABOLCSI-KLEIN cégnél, Arad, Str. Meşianu 2

Arad legszebb és legjobb cipőit
BRAUN SZALONJA
a főpostával szomben
olcsó árban készíti. 6879
Elegáns szabás!!

Verlex

5463

EREDETI világos nőrvég csukamálolaj Marke AARSaether, görválykóros, tüdőbajos, felettlen, sápadt, angolkóros, gyérge gyermekének és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

KÉT DARAB hatalmas bizott sertés eladó. Arad, Str. Reimua 61. (Virág-u. 4a.) 6878

FÜRDŐSZOBA berendezés olcsón eladó Virág Arad, Bulev. Carol 7. 6871

HASZNÁLT, jókarban levő tejeskannákat 20-25 literesig megvételre keressünk. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14165

Ingatlan.

HÁZ olcsón eladó Timisoara (Temesvár) Gyárvaros, Strada Tigerului No. 1. 195

BELVÁROSBAN adómentes magánház, átvehető háromszoba, elő-, fűrdőszobás lakással 330.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14321

GAZDALKODÁSRA, vagy ipartelepnek alkalmas ház Aradon a Strada Mărăsesti (Kossuth-utca) átvehető nagy műhelyvel, háromszobás lakással eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14321

Különbéle.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékasi-ut 2. 96

HASZNÁLT ÓLOM megvételre keressük. Bővebbet a kiadóban.

Régi fogakat és törött arany fogakat a legmagasabb árban veszek	Fromet Gancz D'Moudjalled vizsgázott fogász ARAD, 14115 Bul. Reg. Ferd. 17., Júzeff főherceg-u 17.
---	--

Sürgösen eladó.

Egy 60 HP. Deritz-Köln gyártmányu üzemen levő motor, dern, felszerelt

szívógáz motor
összes tartozékaival 300.000 Lejért, továbbá egy 40 HP. Marschall gyártmányu magas és alacsony nyomást javításra szerülő féltáblás gép 120.000 Lejért.
Sebestyén Mark,
Lugoj, Hotel Dacia. 196

Auslagenarrangeur,
Spezialist für Konfektion und Modewaren per sofort gesucht. ceto
Offerten an Galeries Lafayette
Bucarest, Calea Victoriei 82.

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban
kapható a kiadóhivatalban

Varrógépek, kerékpárok, csillárok, főzőedények és alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Villany és csengőszerelei vállalat, szakszertő javítóműhely. **Schwartz** műszerész, Arad, Str. Brancovici (László Vilmos-utca) 8. 14308